

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
комунального закладу «Ковалівський ліцей»
Немирівської міської ради
протокол №1 від 28. 08. 2024
Голова педагогічної ради
Володимир КРИВОШЕЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Подільської філії комунального закладу «Ковалівський ліцей» Немирівської міської ради на 2024-2025 н.р.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПОДІЛЬСЬКОЇ ФІЛІЇ КОВАЛІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ

ВСТУП	3
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1. Рівні освіти	
2. Особливості організації освітнього процесу	
3. Навчальний план та його обґрунтування	
Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	11
Розділ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ	13
Розділ 4. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	15
Розділ 5. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для 1-4 класів	16
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою	
Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани	
Форми організації освітнього процесу	
Опис інструментарію оцінювання	
Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених відповідним державним стандартом початкової освіти	
Розділ 6. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для 5 – 6 класів	21
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою	
Загальний обсяг навчального навантаження і його розподіл за освітніми галузями	
Навчальний план для 5-6-х класів з визначенням переліком предметів та інтегрованих курсів на 2024-2025 н.р.	
Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом	
Опис форм організації освітнього процесу	
Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7-х класів	
Розділ 7. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для 8-9 класів	30
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою	
Загальний обсяг навчального навантаження	
Навчальний план для 7-9 класів на 2023-2024 н.р.	
Перелік навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом для 8-9 класів	
Опис форм організації освітнього процесу	
Опис інструментарію оцінювання	
Очікувані результати навчання здобувачів освіти	

ВСТУП

Освітня програма Подільської філії комунального закладу «Ковалівський ліцей» Немирівської міської ради розроблена на виконання законів: Закон України «Про освіту» ст.33, Закон України «Про освіту» розділ XII Прикінцеві та перехідні положення ст.15, Закон України «Про повну загальну середню освіту» ст.11. Основою для розроблення Освітньої програми ліцею є стандарти освіти відповідного рівня.

Подільська філія у своїй діяльності керується

Конституцією України,

Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту»,

постановами Верховної Ради України,

Указом Президента України від 16 березня 2022 року №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»,

Розпорядженням Кабінету Міністрів від 14 грудня 2016 року № 988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»,

Постановою Кабінету Міністрів від 23 липня 2024 року №841 «Про початок нового навчального року під час дії воєнного стану в Україні»,

Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Концепції Нової української школи,

Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за № 1111/35394,

Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01. 2016 №8 (у редакції наказу МОН України від 10.02.2021 № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2026 за № 184/28314,

Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.09.2020 за № 941/35224,

Порядком зарахування, відрядування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України 16.04.2018 № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.05.2028 за №564/32016,

Порядком переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого МОН України 14.07.2015 № 762

наказами центральних органів виконавчої влади, рішеннями органів місцевого самоврядування та власним Статутом.

Мовою освітнього процесу в Подільській філії Ковалівського ліцею є державна мова – українська.

Закладом освіти використано типові програми, які розробляються і затверджуються відповідно до Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

Мета. Формування і розвиток творчої, життєво компетентної особистості, громадянина-патріота, готового до професійного самовизначення й самореалізації в суспільстві, розбудови та захисту України.

Завдання:

- виховання громадянина України;
- формування особистості учня (вихованця), розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка учнів до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.

Очікувані результати:

1. Сформується життєво компетентний творчий, конкурентоспроможний випускник, громадянин-патріот України здатний до професійного самовизначення, самореалізації в суспільстві.
2. Забезпечиться рівний доступ дітей та учнівської молоді до здобуття якісної загальної середньої освіти.
3. Створяться умови для розвитку творчого потенціалу усіх учасників освітнього процесу.
4. Підвищиться якість надання освітніх послуг та ефективність використання освітніх ресурсів.
5. Зросте позитивний імідж загальноосвітнього навчального закладу освіти.

Принципи:

- цілеспрямованості;

- демократизації;
- інтеграції;
- системності;
- колегіальності;
- превентивності;
- технологізації.

Враховуючи призначення в освітньому просторі громади, ліцей працює над досягненням таких **цілей**:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог Державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають інтелектуальне, фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Заклад загальної середньої освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Опис моделі випускника Подільської філії Ковалівського ліцею

Випускник нашого закладу освіти:

- особистість – цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот – з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- інноватор – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у закладі освіти спрямований на формування у випускника **ключових компетентностей**, необхідних для успішної життєдіяльності.

Засобом реалізації призначення філії є її **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**.

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Рівні освіти

Відповідно до чинного законодавства Подільська філія Ковалівського ліцею здійснює освітній процес згідно із освітніми і навчальними програмами трьох

ступенів освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Навчання в початковій школі відбувається відповідно до Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87); Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) та Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли: 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

II ступінь – базова загальна освіта

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання.

У 2023-2024 навчальному році освітня програма ліцею розроблена на основі:

для 5-6 класів

- Державного стандарту базової середньої освіти (2020),
- Типових освітніх програм (наказ МОН від 19.02.2021 № 235)

для 7-9 класів

- Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 405 (зі змінами внесеними наказом МОН від 03 серпня 2022 року № 698).

Форми організації освітнього процесу. Враховуючи безпекову ситуацію, форма навчання в ліцеї – змішана. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями; в 1-4, 5-6 класах працюють вчителі, що пройшли курси і отримали сертифікат НУШ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – для учнів початкової школи створюється цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики учні можуть використовувати можливості спеціалізований кабінет старшої школи.
- якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає заступник завідувача з навчально-виховної роботи Вівтоненко Т.М., яка опікується:

- оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

1-4 класи початкової школи НУШ укомплектовані новими партами і стільцями для учнів, новими шафами, комп'ютерною технікою, дидактичними матеріалами відповідно до вимог НУШ.

Кабінети інформатики відповідають вимогам чинного Санітарного регламенту для закладів середньої освіти до кабінетів інформатики, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року, № 2205 та Положенню про кабінет інформатики, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.05.2004 року № 407.

Спортивна кімната ліцею обладнана типовим спортивним інвентарем: гімнастичні драбинки, гімнастичний козел та кінь, гімнастичні мати, гімнастичні обручі та палиці, що дає змогу виконувати програму з фізичного виховання.

На спортивному майданчику розташоване футбольне поле з природнім покриттям розміром 50x25 м, гімнастичне містечко.

Усі приміщення світлі, просторі, мають естетичний вигляд, забезпечені шкільними меблями, озеленені, відповідають санітарним нормам.

У ліцеї наявні 12 комп'ютери, 4 ноутбуків, 8 принтерів.

З них 2 ноутбуки та 2 комп'ютери використовуються для організації освітнього процесу (кабінети директора, заступника директора, секретарки, бібліотека).

Проведена технічна модернізація: розширена локальна мережа, яка об'єднує навчальні кабінети (за винятком кабінету історії) в першому корпусі, навчальні кімнати початкових класів у 2 корпусі. У першому корпусі наявний вай-фай - доступ до мережі Інтернет, що поряд з підвищенням ІКТ-компетентності педагогів сприяє підвищенню якості освіти учнів.

Проводиться цілеспрямована робота з систематизації, оновлення та поповнення інформаційних ресурсів освітнього процесу, розширення використання мультимедійного контенту. Для забезпечення дистанційної форми навчання ліцеїстів в умовах воєнного стану освітній процес організовано для усіх учасників освітнього процесу здійснюється на платформі Google Classroom.

Адміністрацією філії за допомогою комп'ютерних технологій здійснюється вивчення нормативних документів відділу освіти, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу; психолого-педагогічних проблем навчання і виховання школярів; актуального педагогічного досвіду роботи педагогів з інших навчальних закладів.

На випадок повітряної тривоги у філії наявне найпростіше укриття, облаштоване відповідно до переліку рекомендацій щодо організації укриттів, розроблених Державною службою з надзвичайних ситуацій.

2. Особливості організації освітнього процесу

Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем в одну зміну.

Режим роботи ліцею регламентується єдиним розкладом навчальних занять, позаурочної діяльності відповідно до вимог Санітарного регламенту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року №2205, листів МОН від

06.03.2022 №1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій», № 1/15281-24 від 23. 08. 2024 «Про інструктивно-методичні рекомендації викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024 – 2025 навчальному році». Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в в 1 класах становить 35 хвилин, у 2-4 класах становить 40 хвилин, у 5-11 класах – 45 хвилин.

Циклограма дня

Початок занять - 08.00

Тривалість уроку

1 класи – 35 хвилин
2-4 класи - 40 хвилин
5-11 класи - 45 хвилин

Розклад дзвінків

	1 клас	2 – 4 класи	5 – 11 класи
1 урок	8:00 – 8:35	8:00 – 8:40	8:00 – 8:45
2 урок	8:55 – 9:30	8:55 – 9:35	8:55 – 9:40
3 урок	9:50 – 10:25	9:50 – 10:30	9:50 – 10:35
4 урок	11:05 – 11:40	11:05 – 11:45	11:05 – 11:50
5 урок	12:00 – 12:35	12:00 – 12:40	12:00 – 12:45
6 урок		12:55 – 13:35	12:55 – 13:40
7 урок			13:50 – 14:35

Щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою відповідно до орієнтовної **структури 2024-2025 навчального року:**

- перший семестр – з 2 вересня по 27 грудня 2024 року,
- другий семестр – з 13 січня по 30 травня 2025 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули, тривалістю не менше 30 календарних днів відповідно до п.4 ст. 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Орієнтовні терміни канікул у 2023-2024 навчальному році:

- осінні – з 26 жовтня по 03 листопада 2024 року,
- зимові – з 28 грудня 2024 року по 12 січня 2025 року,
- весняні – з 22 березня по 30 березня 2025 року.

Останній дзвоник: 30 травня 2025 р.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації у закладі загальної середньої освіти I, II ступенів. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення визначаються відповідним наказом Міністерства освіти і науки України.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367.

Переведення учнів на наступний рік навчання здійснюється відповідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021р. №268 «Зміни до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 621 від 08.05.2019.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 2695 годин/навчальний рік:

- для 1 класу – 23 годин/тиждень, 805 годин/навчальний рік;
- для 2 класу – 25 годин/тиждень, 875 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік;
- для 4 класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5880 годин/навчальний рік:

- для 5 класу – 30,5 годин/тиждень, 1068 годин/навчальний рік;
- для 6 класу – 34 годин/тиждень, 1190 годин/навчальний рік;
- для 7 класу – 35 годин/тиждень, 1225 годин/навчальний рік;
- для 8 класу – 31,5 годин/тиждень, 1102 годин/навчальний рік;
- для 9 класу – 33 годин/тиждень, 1155 годин/навчальний рік;

3. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює освітній процес у філії є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів Типових освітніх програм, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання. Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування «моделі» випускника кожного ступеня навчання.

Відповідно до мов навчання у системі загальної середньої освіти філія працює за навчальними планами класів з українською мовою навчання. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від

їх підпорядкування і форм власності. За Типовою освітньою програмою для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу МОН України від 09.08. 2024 № 1120) визначені години навчального навантаження у 5 – 7 для перерозподілу між освітніми компонентами розподілені для підсилення освітніх компонентів.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, інтегровані курси. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Для учнів 8, 9 класів за основу взято навчальний план для закладів з українською мовою навчання.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани II ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбачені таблицею 1 до Типової освітньої програми (8, 9 класи) У 6-му класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Математика в 7-9-х класах вивчається окремими предметами «Алгебра», «Геометрія».

В рамках галузі «Мистецтво» у закладі викладаються в 1 - 7 класах окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» та єдиний курс «Мистецтво» в 8, 9 класах.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура», інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної складової навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділу класів на групи немає.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем. П'ятиденний режим роботи навчального закладу

визначається на основі нормативно-правових актів та за погодженням з територіальними установами державної санітарно-епідеміологічної служби, відповідно до Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021)

Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про освіту» здобуття освіти у Подільській філії Ковалівського ліцею може бути організована за такими формами:

- **інституційна** (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- **індивідуальна** (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Форми здобуття освіти у закладі організовуються відповідно до:

- Положення про інституційну та дуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 536 від 23.04.2019 (у редакції наказу МОН України № 160 від 10.02.2021);
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 8 від 12.01.2016 (у редакції наказу МОН України № 160 від 10.02.2021);
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, міні-вистави, квести, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в підручнику. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Педагоги закладу в організації освітнього процесу широко використовують сучасні освітні технології, зокрема:

- технологія критичного мислення;
- технологія проєктного навчання;
- технологія особистісно-орієнтованого навчання;
- технологія модульно-блочного навчання;
- ігрові технології навчання;
- інформаційно-комунікаційні, зокрема мережеві технології навчання.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання.

Вчителі філії мають досвід як внутрішньо предметної, так і міжпредметної інтеграції, вдало використовують сучасні освітні технології навчання з метою визначення особистих траєкторій розвитку учнів, з урахуванням індивідуальних та психологічних особливостей.

У Новій українській школі зростає частка проєктної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Проєктна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу, тому що створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції, які були визначені Радою Європи як основні в XXI столітті: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні. Самостійне здобування знань, їх систематизація, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проєкту.

Вчителями філії створена сучасна модель організації освітнього процесу. Наявні необхідні умови для розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Серед використовуваних засобів навчання: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проєкти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, що включає в себе свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Розділ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Відповідно до Положення про дистанційне навчання (наказ МОН України № 466 від 25.04.2013) та наказу Міністерства освіти і науки України № 1115 від 08.09.2020 «Деякі питання організації дистанційного навчання», технології дистанційного навчання можуть використовуватись у закладі загальної середньої освіти при проведенні занять через мережу Інтернет під час карантину, участі в інтернет-проєктах, конкурсах, отриманні консультацій тощо.

Дистанційне навчання у філії здійснюється через такі форми:

- самостійна робота;
- навчальні заняття;
- контрольні, підсумкові роботи.

Видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є лекція, семінар, урок, консультація та інші.

З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання навчальних програм використовуються інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі, вебресурси, розроблені педагогами, практикуються індивідуальні консультації та самостійне опрацювання навчального матеріалу.

Для ефективного впровадження системи дистанційного навчання передбачено форми зворотного зв'язку (контролю) зі здобувачами освіти та їх батьками через закриті спільноти в соціальних мережах (Вайбер / Телеграм / Фейсбук / Інстаграм).

Учням надаються обов'язкові рекомендації щодо використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо. Для цього використовуються можливості сайту закладу через створення на ньому вкладки «Дистанційне навчання» з розміщенням у ній інформаційних матеріалів та посилань на додаткові ресурси (відео, завдання, тести) та корисні ресурси для самоосвіти.

Педагоги філії для проведення онлайн-занять широко використовують безкоштовний сервіс Google Classroom, практикують уроки через Google Meet.

Для спільної роботи вчителів та здобувачів освіти використовуються такі інструменти:

- <https://onlinetestpad.com/ua> – конструктор тестів, опитувань, кросвордів, ігор та комплексних завдань;
- <https://vseosvita.ua/test> – конструктор тестів для закріплення, перевірки знань учнів, самостійних та контрольних робіт;
- <https://learningapps.org> – готові навчальні вправи та інструменти для створення тестів, завдань;
- Google-документи; Google-диск та ін.

Для спілкування в дистанційному навчанні використовуються різноманітні інструменти відповідно до наявного системотехнічного забезпечення (електронна пошта, форум, чат, відеоконференція, блог тощо).

Педагогами, які працюють у 4-х класах, та вчителями-предметниками, які працюють у 9-х класах, здійснюється розроблення доступної та практичної

системи підготовки учнів 4-х, 9-х класів до державної підсумкової атестації з використанням інтернет-технологій, індивідуальних консультацій.

Окрім вищеназваних, учасниками освітнього процесу активно використовуються різноманітні інтернет-ресурси для самоосвіти: Besmart, Wisecow, LingQ, TED, Розумники, Освіторія, Youtube-контент (освітні Youtube-канали, відеоролики і т.п.).

Під час правового режиму воєнного стану розклад і тривалість навчальних занять у синхронному режимі регулюється відповідно до Санітарного регламенту МОЗ для шкіл із змінами, внесеними Наказом МОЗ від 01.08.2022 р. №1371:

- В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:
1-2 класів - 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин;
3-4 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин;
5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин;
7-9 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 - по 30 хвилин, або 5 - по 25 хвилин;

Адміністрація філії в умовах дистанційного навчання здійснює контроль за чітким дотриманням нормативно-правового забезпечення з цього питання та перевірку неапробованих вчителями вебресурсів на їх відповідність навчальним програмам та віку здобувачів освіти, доступність та безпеку.

Розділ 4. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Відповідно до розділу V Закону України «Про освіту» та забезпечення якості освіти у Подільському ліцеї, ефективність реалізації завдань освітньої програми закладу регулюється системою внутрішнього забезпечення якості освіти, що складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Подільській філії Ковалівського ліцею є регулятором освітнього процесу освітнього закладу. Її завдання – всебічне вивчення й аналіз освітнього процесу, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів, запобігання можливим помилкам, координація зусиль відповідно до формування «моделі» випускника, визначеної освітньою програмою закладу.

Розділ 5.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для 1-4 класів

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму загальної середньої освіти I ступеня Подільської філії Ковалівського ліцею розроблено відповідно до закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688; від 30.09.2020ро. №898), Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) та Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів;

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та тривалість і взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладу загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік: для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік, для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік, для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік, для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахovanі санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова викладання українська.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Освітні галузі в 1 -2 класах НУШ:

Мовно-літературна (українська мова (мова і читання), англійська мова)

Математична (математика)

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна («Я досліджую світ»)

Мистецька (мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво)

Технологічна (дизайн і технології)

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізкультурна (фізична культура)

Освітні галузі в 3 - 4 класі НУШ:

Мовно-літературна, зокрема:

Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) (МОВІ)

Іншомовна освіта (ІНО) (англійська мова)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,
- проведення індивідуальних консультацій,
- проведення групових занять.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовані відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій з таких варіативних модулів:

- $\frac{3}{4}$ Вправи для формування культури рухів з елементами гімнастики;
- $\frac{3}{4}$ Вправи для оволодіння навичками пересувань;
- $\frac{3}{4}$ Вправи для опанування навичками володіння м'ячем;
- $\frac{3}{4}$ Стрибкові вправи;
- $\frac{3}{4}$ Ігри для активного відпочинку;
- $\frac{3}{4}$ Вправи для розвитку фізичних якостей.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в

позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених відповідним державним стандартом початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Опис інструментарію оцінювання

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному та формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять моніторинг якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз

результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Розділ 6.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 5-7 класів

Організація освітньої діяльності в 5-7 класах Подільської філії Ковалівського ліцею у 2024-2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 №988 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. №898.

Метою повної загальної середньої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма Подільської філії Ковалівського ліцею для 5-7 класів розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 р. № 235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».(в редакції наказу МОН України від 09. 08. 2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Подільської філії як до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення

оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

**Загальний обсяг навчального навантаження
і його розподіл за освітніми галузями**

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	На тиждень	11,5	12	11
	На рік	402,5	420	385
Математична	На тиждень	5	5	4
	На рік	175	175	140
Природнича	На тиждень	2	4,5	9
	На рік	70	157,5	315
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1,5	1
	На рік	52,5	52,5	35
Громадянська та історична	На тиждень	2	3	3,5
	На рік	70	105	122,5
Технологічна	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	1
	На рік	52,5	52,5	35
Мистецька	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29	32	35
	На рік	1015	1120	1225
Години навчального плану для перерозподілу між освітніми компонентами		7	9,5	6,5

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	30,5	34	35
	На рік	1067,5	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів (без фізичної культури)	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

Модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, час формування переліку даних програм Подільська філія врахувала низку чинників, а саме: особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми педагоги філії ставили акцент на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма ліцею є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки будуть реалізовані не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі ліцею охоплюють досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

Педагоги Подільської філії Ковалівського ліцею філії здійснили вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року), схвалені на педагогічній раді ліцею від 25.05.2022 року, протокол №14.

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор (и)

Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Українська література. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М. Заболотний В.О., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліванюк К.В., Попова Т.Д. Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л. та інші.
Мовно-літературна (англійська мова)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.
Математична	«Математика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Скворцова С. О., Тарасенкова Н. А. Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В. Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.
Природнича	«Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).

	«Географія. 6-9класи» для закладів загальної середньої освіти «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 7-9 класи» "Фізика. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Корнюк Г.І. Балан П.Г, Кулініч О.М.,Юрченко Л.П. Григорович О.В. Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
Громадянська та історична освіта	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 7-9 класи» Їх «Всесвітня історія. 7-9класи»	Пошетун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.) Бурлакова О., Щупак І. Щупак І., Посунько А., Бурлакова О.
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л. Ашортіна Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелешенко Т., Щупак І.).
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Технології. 7-9	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М. Ходзицька І.Ю., Горобець

	класи» для закладів загальної середньої освіти	О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.). Пасічник О.В., Козак Л. З., Ворожбит А. В.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Батенков Є.В., Бідний М.В., Ребина А.А., Данільченко В.О., Коломоєць Г.А., Дупчак М.В.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 7–9 класи(інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л.Г. Кондратова Л.Г.

На педагогічній раді комунального закладу «Ковалівський ліцей» Немирівської міської ради від 28.08.2024 року протокол №1 схвалено до використання навчальні програми, розроблені на основі модельних з наступних предметів:

1. Навчальні програми з предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво», складені на основі модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г., «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л. Г.) з розподілом годин – музичне мистецтво 1 год, образотворче мистецтво 1 год. Оцінки семестрові та річні виводяться за окремі предмети.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирає ліцей.

Відповідно до Положення про індивідуальні форми здобуття освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 №8 (у редакції наказу МОН України від 10 лютого 2021 року № 160) заклад може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня.

За необхідності у закладі освітній процес може організовуватися з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7-х класів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителів конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Відповідно до рішення педагогічної ради від 28.08.2024 року (протокол №1), з метою моніторингу за освітньою траєкторією кожного учня та для забезпечення наступності між підходами до оцінювання

результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти складено **алгоритм оцінювання навчальних досягнень учнів 5-х класів**:

- визначено адаптаційний період: 02.09. – 25.10.2024. (2 місяці), упродовж якого поточне та тематичне оцінювання не здійснюється;
- у першому семестрі 5-го класу, крім поточного формувального оцінювання (оцінювання для навчання), буде використовуватись підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів, які здійснюватимуться за 12-бальною шкалою. Одночасно оцінювання супроводжуватиметься вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі);
- річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри, окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться;
- якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання

Здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Методичних рекомендаціях щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі, тобто у 5 класах закладів загальної середньої освіти, за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (лист МОН №4.5/2303-21 від 06.08.2021р.): самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання з використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо) (додаток 2).

Поточне оцінювання

Метою цього виду контролю є встановлення рівня опанування навчального матеріалу та коригування застосовуваних технологій навчання. Оцінювання має бути спрямоване на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, проводиться у формі індивідуальної та фронтальної роботи класу й мати мотиваційно-стимулюючий характер.

Підсумкове оцінювання

Воно складається з таких видів оцінювання:

- Тематичне оцінювання. Залежно від специфіки навчального предмета воно здійснюється на основі поточного оцінювання з урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт або без них. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

- Семестрове оцінювання. Його мета – перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу та підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих упродовж відповідного навчального періоду. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів, визначених Держстандартом, та відображається у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Залежно від специфіки навчального предмета семестровий контроль може бути комплексним і проводитись у формі тестування тощо. Завдання для його проведення розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів та охоплюють найбільш актуальні розділи й теми навчальної програми. Педагог має право змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, але у цьому випадку слід попередити про це учнів на початку семестру.
- Річне оцінювання. Здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри, окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Підсумкове оцінювання результатів навчання заповнюють у класному журналі в окремих колонках без зазначення дати. Якщо рівень результатів навчання школяра неможливо визначити, у класному журналі та Свідоцтві досягнень робиться запис «не атестований(а) (н/а)».

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Педагоги впроваджуватимуть поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Зворотний зв'язок для учнів має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Вчителям акцентуватимуть увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є

остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти **ключові компетентності та наскрізні вміння** й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів вчителі керуватимуться такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Отже, для учнів 5-х класів буде здійснюватися підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання за 12- бальною шкалою оцінювання у I та II семестрі (крім адаптаційного періоду) та при виставленні річного оцінювання.

В кінці навчального року оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Розділ 7.**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для 8-9 класів**

Метою повної загальної середньої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма Подільської філії Ковалівського ліцею для 8-9 класів (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 ВІД 07.08.2013 року, №143 від 26.02.2020 року), наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (для 5-9 класів), (зі змінами внесеними наказом МОН від від 03 серпня 2022 року № 698).

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Вимоги до осіб,**які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою**

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Подільської

філії Ковалівського ліцею як до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідомством досягнень, свідомством про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці) і завершили навчання у 7 класі, отримавши табель успішності.

Навчальний план для 8-9 класів

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план для II ступеня містить:

- перелік предметів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами, обов'язковими для вивчення.

Педагогічною радою Ковалівського ліцею визначено перелік навчальних предметів для реалізації кожної освітньої галузі.

Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

Інваріантна складова навчального плану для 8-9 класів складена відповідно до Типової освітньої програми і визначає її загальнодержавний компонент, який забезпечує необхідний для кожного учня обсяг і рівень знань, умінь і навичок.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і

повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Перелік навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом для 8-9 класів

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджено
1.	Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
2.	Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
3.	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена)	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
4.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів: Географія. 6-9 класи.	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
5.	Світова література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
6.	Інформатика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7.	«Історія України. 5–9 класи»	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
8.	«Всесвітня історія. 7–9 класи»	Наказ МОН від 07.06.2017 р. № 804
9.	Математика. Навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
10.	Мистецтво. 5-9 класи. (оновлена) Масол, Коваленко та інші	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
11.	Основи здоров'я 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
12.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. (оновлена)	наказ МОН від 07.06.2017 № 804

13.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів: Фізика. 7-9 класи.(оновлена)	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
14.	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи.	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
15.	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7-9 класи (оновлена)	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
16.	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи	наказ МОН від 20.04.2018 року №408

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирає ліцей.

В разі потреби у філії організовується освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року «Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття освіти».

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації у 9 класі.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів 8-9 класів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв

оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів здійснюється у наступних формах: усна, письмова (графічна), цифрова, практична.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку

		технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного

		судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

8	<i>Соціальна і громадянська компетентності</i>	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	<i>Обізнаність і самовираження у сфері культури</i>	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	<i>Екологічна грамотність і здорове життя</i>	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані

		для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Екологічна</i>	Формування в учнів соціальної активності,

безпека й сталий розвиток	відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

<i>Підприємливість і фінансова грамотність</i>	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Додаток №1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Подільської філії комунального закладу «Ковалівський ліцей»

Немирівської міської ради

на 2024 – 2025 навчальний рік

У Подільській філії Ковалівського ліцею навчається 70 учнів:

- 1 клас – 5 учнів;
- 2 клас – 6 учнів;
- 3 клас – 9 учнів;
- 4 клас – 10 учнів;
- 5 клас – 6 учнів;
- 6 клас – 12 учнів;
- 7 клас – 8 учнів;
- 8 клас – 6 учнів ;

9 клас – 5 учнів;

Навчальні плани Подільської філії Ковалівського ліцею на 2023/2024 навчальний рік розроблені відповідно нового ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, ЗУ «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX, ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» від 28. 04. 2022 № 7325, Концепції Нової української школи (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, на основі Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти I, II, III ступеня:

- для 1-2 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), за Типовою освітньою програмою початкової освіти, цикл I (1-2 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/, затвердженою наказом МОН від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- для 3 - 4 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), за Типовою освітньою програмою початкової освіти, цикл II (3-4 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна /НУШ-2/, затвердженою наказом МОН від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- для 5-6 класів за Типовою освітньою програмою для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 № 235;
- для 7-9 класів за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

Робочі навчальні плани охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, яка містить додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативні та індивідуальні заняття.

У варіативній складовій враховані особливості розвитку та індивідуальні освітні потреби учнів.

За рахунок варіативної частини в початковій школі організовані індивідуальні та групові заняття в 1, 2, 3, 4 класах –по 1 годині. У 5 класі вивчається курс «Юні екологи» (1 год), у 7, 8 класах вивчається курс «Українознавство» (по 1 год), у 8 класі курс «Синтаксис простого та

простого ускладненого речення» (1 год), курс «Практична географія» (0,5 год), додаткові 0,5 год хімії, у 9 класі вивчається курс «Синтаксис складного речення» (1 год) .

*Типова освітня програма
початкової освіти, цикл I
(1-2 класи), затверджена
наказом МОН
від 08.10.2019 №
1272 /розроблена під
керівництвом Р.Б. Шияна/*

Навчальний план для 1-2 класів на 2023-2024 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1	2	Разом
Українська мова	5+1	5+1	12

Іноземна мова	2	3	5
Математика	3	3	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура***	3	3	6
Усього	19+1+3	21+1+3	42+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

Типова освітня програма початкової освіти, цикл I (1-2 класи), затверджена наказом МОН від 08.10.2019 № 1273 /розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна/

Навчальний план для 3-4 класу на 2023-2024 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах

	3	4	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	4	4	9
Я досліджую світ*	7	7	14
Інформатика	1	1	2
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура***	3	3	6
Усього	22+1+3	22+1+3	44+2+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52

Додаток 3
До Типової освітньої програми
для 5 – 9 класів закладів
загальної середньої освіти

Навчальний план для 5 - 6 класів
на 2023-2024 н. р.

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класах	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4

	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3
Додаткові години	Курс «Юні екологи»	1	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		28+3	31+3
Всього (без фізичної культури + фізична культура)		27+3	29+3

Таблиця 10
до Типової освітньої програми закладів
загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом МОН України
від 20.04.2018 № 405

Навчальний план для 7-9 класів на 2023 – 2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2

Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Хімія	0,5		
	Українознавство	1	1	
	Курс «Синтаксис простого та простого ускладненого речення»		1	
	Курс «Практична географія»		0,5	
	Курс «Синтаксис складного речення»			1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		29,5+3	31+3	31+3

Додаток 2

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може

	хором	бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на

	ЗХВ+	запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»? »?
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами:

	питання на картках	(Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____»

		(наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____?

		Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно

		обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилин на пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну